het V.D.H.-tje

VAN DER HEEM

Nr 930

6 okt. 1967

WEKELIJKS VERSCHIJNEND PERSONEELSORGAAN VAN VAN DER HEEM N.V. DEN HAAG

.... waar eens Gereedschapmakerij en Wikkel gehuisvest waren.

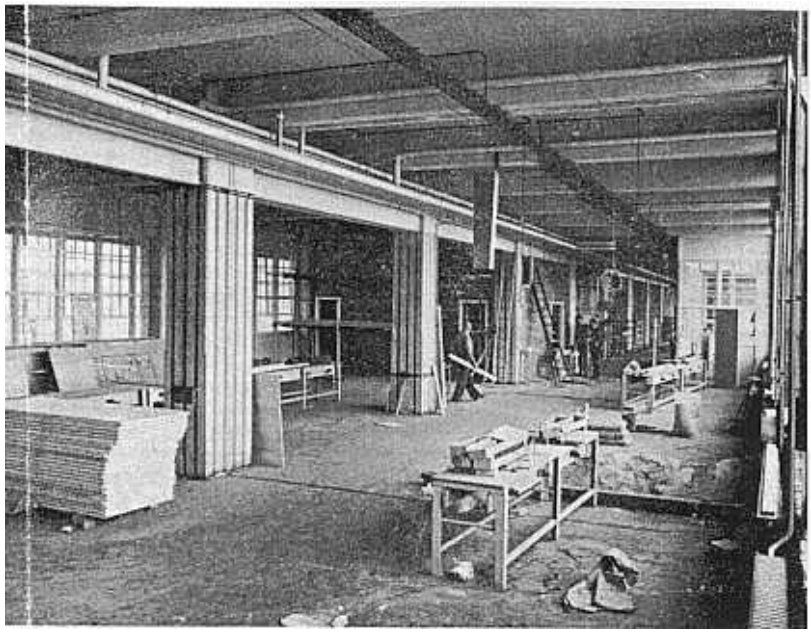

Breker Bouwer Balans

Wanneer u dit leest hebben onze collega's van de Gebouwendienst "half-time" achter de rug. Hun eerste opzet: de werkruimten voor de SSI op tijd klaar te krijgen, is met succes bekroond.

Inmiddels .....

....heeft de Ontwerpgroep van de SSI haar intrek genomen in Telco I en de commerciële afdeling haar tenten opgeslagen op de 3e etage van het Hoofdgebouw;

....is de rechterhelft van onze voorgevel hersteld en van een frisse kleur voorzien. Van de aanwezigheid van de stelling is tevens gebruik gemaakt om waar nodig de stalen ramen en de markiezen te repareren;

....is als datum voor de volgende D-day 15 december vastgesteld. Op die dag moet alles in gereedheid zijn om de collega's van PBN in ons midden te ontvangen;

....is men op 1 en 2 in het hoofdgebouw al druk doende;

....zijn een aantal collega's in de Kastenfabriek bezig met de vervaardiging van de normaalelementen voor de houten wanden die op de 1e en 2e etage zullen worden opgetrokken;

....is de afdeling Montage OWD bezig met de straat over te steken en haar intrek te nemen in Telco I, 1e etage (waar ook het lab en de controle-afdeling zullen komen). Met deze verhuizing is de afdeling weer op haar vroegere plaats teruggekeerd;

....heeft het Produktiebureau Montage haar bestemming op de 3e etage, achter de Postkamer, gevonden; het Produktiebureau Metaal is ondergebracht in de Gereedschapmakerij;

....willen wij niet onvermeld laten, dat de mensen van de Gebouwendienst in hun strijd tegen de datum en de klok eendrachtig worden gesteund door de hulp van 2 collega's van de PTI, Fruitweg, te weten de heren van Mourik en van der Spek.

BENUT UW KANS: SCOOR EEN IDEE.

Met deze kop, overgenomen uit de Philips Koerier, willen wij graag uw aandacht vestigen op de ideeën-competitie, die tot 26 januari 1968 in het Philips concern wordt gehouden. Iedere inzender van een beloond idee (met een minimum van *f* 50,—) ontvangt voor elke vijftig gulden of veelvoud daarvan een prijsvraagformulier waarop 5 vragen staan vermeld. Vragen die niet moeilijk zijn om te beantwoorden. Wel vragen die zo uitvoerig mogelijk moeten worden beantwoord.
Een jury, bestaande uit twee leden van de Centrale Ideeënbuscommissie en de secretaris van het Centraal Contact Ondernemingsraden, gaat de uitslag vaststellen. Zou het niet de moeite waard zijn om te proberen althans één van de prijzen naar Den Haag te halen?

WAT GAAT ER AF?

WAT GAAT ER AF?

Van de afdeling Salaris- en Loonadministratie ontvingen wij een overzicht van de wijzigingen van de sociale verzekering per 1 juli 1967. Uit dit overzicht namen wij het volgende voor u over:

IN TE HOUDEN PREMIES IN % BIJ WERKNEMER

	1-1-'67	1-7-'67
Ziektewet	1.85	—
Aanvulling Ongevallenwet	0.05	—
Ziekenfondswet	3.30	3.40
Werkloosheidswet	0.35	0.35
Studie-Ondersteuningsfonds	0.15	—
Wet Arbeidsongeschiktheid	—	0.75
	5.70	4.50

PorTRET

van J. W. REYNDORP

....en de hele familie is gelukkig met onze kleir dochter.

Het gesprek met de heer Reyndorp eindigde net zo als het was begonnen. Hij verzocht mij hem niet te veel naar voren te halen. Graag doet hij veel voor anderen, maar hij wil het liever niet aan de grote klok hangen. Dit werd mij gevraagd met een Vlaams accent.
Ik heb mij niet zo erg gestoord aan zijn verzoek, want hoe kan er dan een woord over hem geschreven worden! Maar dat Vlaamse accent zat mij allang dwars, ik weet namelijk dat hij in Den Haag geboren is. Vandaar dat mijn eerste vraag was: „Hoe kom je aan dat Vlaams"? „Jaren geleden is onze familie naar Antwerpen verhuisd. Daar heb ik dus gewoond en ik ben er getrouwd, met een Vlaamse schone. In 1947 kwam ik zonder werk. Mijn broer werkte toen bij het Gewestelijk Arbeidsbureau en wist mij te vertellen dat er in Den Haag voldoende werk te krijgen was. Sindsdien woont ons gezin weer in Den Haag."
„Dat zal toen wel een hele verandering geweest zijn", veronderstelde ik. „Ja, dat was het; zeker voor mijn vrouw. Zij miste de gemoedelijke Antwerpse sfeer. Belangstelling hebben voor anderen en belangeloos iets voor die anderen doen, zijn dingen die in Den Haag ver te zoeken zijn, maar in Antwerpen, ook nu nog, volop leven. Onze Antwerpse tijd viel in een periode waarin nogal eens gestaakt werd, weliswaar met wisselend succes, maar wij stonden ons mannetje. Gelukkig is dat vechten nu voorbij. Er is nu veel meer gelegenheid tot overleg en de klassenstrijd is niet meer in die mate aanwezig als vroeger het geval was. De politieke partijen leerden ons dat met overleg meer te bereiken is dan met strijd. Dit komt ook sterk naar voren in het werk van de OR, ik heb ontdekt dat daar soms heftig nee-geschud wordt maar dat er altijd wordt getracht elkaar weer te vinden."
Wanneer je de heer Reyndorp zo hoort praten, kom je tot de ontdekking dat hij vlot en boeiend kan vertellen; niet alleen over het verleden maar ook over het heden en over zijn toekomstverwachtingen. Je ontdekt dan in hem de vechter voor meer geluk en voorspoed in de wereld. Van zo'n vechtjas verwacht je niet dat hij een groot deel van zijn vrije tijd aan dienstverlening aan anderen besteedt. Als je het goed beziet, vecht hij ook in zijn EHBO-werk voor het behoud van het geluk van andere mensen. Mensen die hij meestal niet kent. „Mij kennen ze ook niet, maar daar ben ik dan blij om. Wij moeten steeds klaar staan om anderen te helpen en als wij weten dat er gevaren dreigen, moeten wij onmiddellijk kunnen ingrijpen om de risico's zo klein mogelijk te laten zijn.
Mijn vrouw heeft veel alleen gezeten met de kinderen, dat was vaak een hele opoffering. Maar dat had ze altijd graag voor anderen over. Zaterdags en zondags was ik meestal als EHBO-er aanwezig bij de voetbalvereniging Laakkwartier. Nu mijn zoon en dochter getrouwd zijn blijf ik veel meer thuis. Toen wij pas in Holland woonden had mijn vrouw er nog wel eens behoefte aan om naar Antwerpen te gaan, maar nu niet meer. Onze zoon en dochter wonen hier en de hele familie is gelukkig met onze kleindochter."
Als de heer Reyndorp vertelt over vrouw en kinderen, kom je tot de ontdekking dat hij nòg een functie heeft. Na enig vragen blijkt er een buurtvereniging in Den Haag te bestaan waar hij lid van is. Jarenlang is hij bestuurslid geweest en nu is hij lid van verdienste. Nog vaak krijgt hij bezoek van bestuursleden die om raad komen vragen in allerlei bestuurszaken.
Zo'n man, die altijd klaar staat om anderen te helpen en lid van verdienste is van een vereniging, vraagt om hem niet naar voren te halen. Wij zouden zijn gezin en ook hem zelf tekort doen als wij dat niet deden.

PtP.

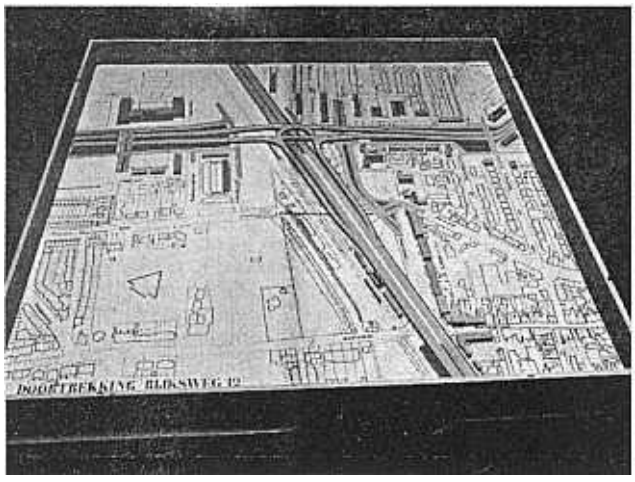

Volgend jaar om deze tijd hoopt men een begin te maken met de realisering van de plannen zoals die op de hierbij afgebeelde maquette in beeld zijn gebracht.

Wanneer wij u vertellen dat op deze maquette ons bedrijf links boven ligt zal de nieuwe situatie u wel duidelijk zijn en kunt u voor u zelf uitmaken of de komende wijziging in uw voordeel of nadeel is.

NIEUWS VAN DE ONDERNEMINGSRAAD

Van onze Ondernemingsraad ontvingen wij het bericht dat de secretaris, de heer G. Kok, deel uit zal gaan maken van het Centraal Contact Ondernemingsraden van Philips.
Tevens delen wij u mede dat het spreekuur van de OR is gewijzigd in: vrijdags van 16.15 uur tot 16.45 uur. Toestel nummer: 427.

IDEEEN BELOOND

De Ideeëncommissie kon tweemaal een beloning van *f* 15,— toekennen. Het bevestigen van transformatoren en het strippen van snoeren was voor de heer A. Tazelaar respektievelijk de heer F. L. Henderson reden om een idee in de bus te stoppen. Met het bovenvermelde resultaat.

IETS VOOR U?

Heeft u belangstelling voor: pianorecitals; concerten op oude muziekinstrumenten; didactische concerten (met toelichting); kamermuziek (met bijzondere bezettingen); operavoorstellingen; concerten voor onder andere piano, harp en clavecimbel; lezingen over buiten-Europese muziek of lezingen, met dia's en grammofoonplaten, over: *De opera van Monteverdi tot en met Mozart?*
Alle gewenste inlichtingen hierover kunt u krijgen bij: mejuffrouw J. Sipkes, afdeling Personeelszaken, toestel 521.

Jubilaris $\frac{\text{was}}{\text{is}}$ de heer W. Brandt

Een zilveren jubilaris voor te stellen terwijl de betreffende persoon al jubilaris àf is, is een vrij vervelende zaak.
En wanneer het dan nog iemand betreft die 25 jaar lang zijn uiterste best heeft gedaan het tijdschema stipt na te komen — en daar wonderwel in geslaagd is — is het voor de schrijver van dit stukje een precaire zaak geworden.
Natuurlijk is er een geldig excuus: het VDH'tje komt niet meer regelmatig uit. Maar de heer Brandt heeft in de loop der jaren nog wel betere excuses gehad om een afgesproken tijdstip niet na te komen en tóch zag hij kans er van te maken wat er van te maken viel.
Als assistent-calculator gekomen en opgeklommen tot chef van de afdeling Voorcalculatie heeft onze jubilaris vóór alles de zeer verantwoordelijke taak, onze commerciële functionarissen te adviseren over de hoogte van onze kostprijzen.
Daarvoor is een juist inzicht nodig in de kostenopbouw en een uitgebreide technische kennis van het produkt.
Administratief inzicht, technische kennis en commerciële feeling in één persoon verenigd, waar is deze man te vinden!
Op het sollicitatieformulier van 25 jaar geleden staat de aantekening: „sollicitant lijkt mij de geschikte persoon". Wie dit geschreven heeft is mij onbekend, maar hij heeft gelijk gehad. De heer Brandt is inderdaad de „geschikte persoon". Niet alleen voor zijn functie, doch óók als een zeer gewaardeerd chef van zijn afdeling en als „goed" collega.
Het niemand naar de zin te kunnen maken is nu eenmaal het lot van de chef van de afdeling Voorcalculatie. Enerzijds de fabriek die alles te scherp gecalculeerd vindt en het er niet voor kan doen en anderzijds een verkooporganisatie die op haar beurt alles te duur vindt en daarom niet kan verkopen.
Een persoon, volkomen objectief en zeker van zijn zaak, kalm en rustig optredend in een dergelijke functie op zijn plaats. Wanneer deze eisen gencemd worden ik onze jubilaris staan als de man, die hieraan voor de volle 100 % voldoet.
Brandt, je bent al gefeliciteerd en bent al bedankt voor alles wat je gepresteerd hebt.
Toch wil ik je nogmaals veel succes, goede gezondheid en prettige samenwerking toewensen voor de komende jaren.

J. Wezenaar

EUROPA RAKET

Bericht uit Woomera

Op een winderige en regenachtige morgen arriveerde ik dan weer in Australië, op het vliegveld van Adelaïde. De temperatuur hier week wel sterk af van de broeiende hitte in Bangkok en Singapore.Een paar uur later trof ik in het vliegtuig dat ons verder landinwaarts bracht, al de eerste bekenden. Naarmate onze tocht vorderde, werd de streek waar wij over vlogen steeds minder bevolkt en eindelijk lag daar beneden eenzaam en verlaten in een rood-bruine woestenij, de plaats van onze bestemming: Woomera, de raketbasis waar de proeflanceringen plaatsvinden met de Europa-I raketten.
De lanceerbasis maakt deel uit van een enorm groot verboden terrein, dat zich uitstrekt van Midden-Australië tot aan de Indische Oceaan. Een terrein dat vrijwel alleen wordt bewoond door enkele stammen inboorlingen, die gewapend met boemerang en woemera (een wapen waarmee pijlen en speren weggeslingerd worden) rondtrekken en waarvan velen nog nooit een blanke hebben gezien.
In het uiterste Zuid-Oosten van dit terrein, 500 km ten noorden van Adelaïde, ligt Woomera. Er is maar één weg die er heen leidt en die wordt aan het einde door de politie bewaakt, wie de nodige papieren niet heeft komt er niet door. Het reizigersverkeer gaat voornamelijk per vliegtuig. Het vliegveld is geschikt voor alle soorten vliegtuigen, zodat de rakettrappen rechtstreeks van Europa uit per vliegende verhuiswagen naar Woomera kunnen worden gevlogen. Verder is er dan nog een spoorlijn, een aftakking van de lijn naar Perth, en men zegt dat er één- of tweemaal per week een trein over rijdt maar dat heb ik nog nooit gezien. Wel het stopbord bij de onbewaakte overweg. De boete van *f* 400,—, de onmiddellijke nabijheid van een politiepost en wat onaangename ervaringen met het wakend oog der politie zullen er wel de oorzaak van zijn dat iedereen even stopt voordat hij over de spoorbaan rijdt.
De Europa-I raket is een produkt van Europese samenwerking op het gebied van de rakettenbouw. Het is een drietrapsraket met sateliet. De onderste trap is de in Engeland ontwikkelde „blue streak", 20 meter lang, een diameter van drie meter en met haar 2 motoren die een stuwkracht van 150 ton produceren is zij de grootste van de 3. De volgende trap is de in Frankrijk gebouwde „Coralie", 2 meter in doorsnee, ruim 5 meter lang en 4 motoren die samen een kracht van 28 ton ontwikkelen. De derde trap is een Duits produkt met een motor die 2 ton stuwkracht levert en 3 meter lang. De sateliet tenslotte is een Italiaans produkt.
Ook Nederland heeft haar aandeel in dit programma, namelijk de levering van een gedeelte van de elektronica van de derde trap. PTI levert de telemetrie-eenheid. Op zich zelf is dat niet zo'n spectaculair ding, maar veelomvattender is de daarbij behorende grondapparatuur, die zowel in Woomera als in het volgstation te Gove in Noord-Australië staat opgesteld. Van der Heem levert een programma eenheid, een speciale elektronische rekenmachine die een baanprogramma levert en feitelijk het centrale deel is van de automatische besturing. Het is een zwarte doos waar niets aan te zien is. Hier behoort ook weer een omvangrijke hoeveelheid grondapparatuur bij, zowel in Woomera als bij de proefopstellingen in Duitsland en Engeland.

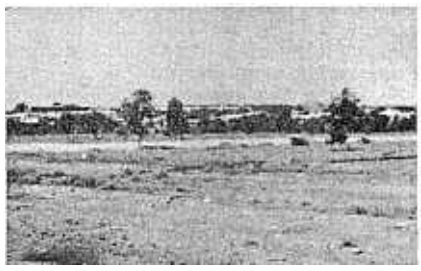

Woomera.

De proeflanceringen zijn begonnen met F 1 in de zomer van 1964. De eerste drie lanceringen betroffen alleen de „blue streak". In mei 1966 werd F 4 gelanceerd. Weliswaar werkten alleen de motoren van de onderste trap, maar de andere trappen

(vervolg pag. 4)

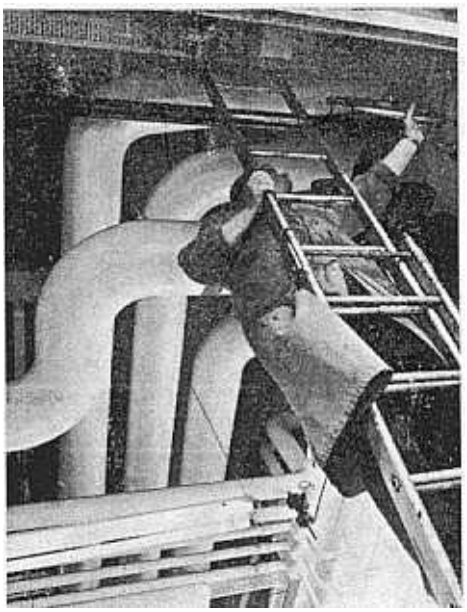

11.33 uur.

Wij zaten er warmpjes bij!

Het was frisjes, om niet te zeggen koud, op die morgen van de 5e september. In de meeste kamers waar je die morgen binnenkwam gloeide (nog steeds clandestien?) een kacheltje je een warm welkom toe.
Dezelfde morgen werd om half twaalf in de kamer van de heer Lagendijk een beslissing genomen die de eerste kou van de naderende herfst snel wist te verdrijven. Als volkomen a-technische leek hoor je na zo'n beslissing het telefoontje naar de stoker gaan: „Dirk, steek hem maar aan!". En Dirk dan maar aan het goochelen met wat oude kranten en aanmaakhout om even later met grote scheppen de kolen op het gulzige vuur te gooien. Maar gelukkig ben je dan toch ook weer niet zó volkomen los van de wereld dat je dit beeld vasthoudt. Maar wat gebeurt er dan wèl? We hebben er eens naar geïnformeerd en samen met de heer Landman wist de heer Lagendijk ons het volgende schema voor te toveren.

11.30 uur: beslissing valt: kachel aan!
11.31 uur: telefoontje van heer Landman naar het ketelhuis;
11.33 uur: in het ketelhuis draait de heer van Dam de hoofdafsluiter open naar de machinekamer hoofdgebouw, waardoor water met een temperatuur van 150° naar het hoofdgebouw begint te stromen;
11.35 uur: machinist Kuiper opent in de machinekamer de afsluiter van de warmtewisselaar;
11.37 uur: heer Kuiper start de circulatiepompen;
11.39 uur: de elektrische regelapparatuur wordt ingeschakeld en afgesteld op 40°;
12.00 uur: verwarmingsmonteur Vincenten controleert de verwarmingen op ontluchting;
12.43 uur: we zijn op temperatuur gekomen!

Ofschoon, om met de heer Lagendijk te spreken, het „aansteken" van de verwarming „een fluitje van een cent" was, vingen wij op die morgen toch heel wat dankbare reacties op.

Woomera (vervolg)

waren er wel op gemonteerd en gedeeltelijk al met apparatuur uitgerust, waaronder ook de Philips telemetrie apparatuur. Het werd een 1000 km schot.

Het volgende schot, F 5, vond vorig jaar november plaats. Ook toen werkten alleen de motoren van de eerste trap. Er ging nu veel meer apparatuur mee en daarbij verscheen ook Van der Heem ten tonele. De programma eenheid, bij ons P.U. geheten, ging als passagier mee en heeft zich uitstekend gehouden. Een belangrijk verschil tussen F 4 en F 5 was de scheiding van de eerste en tweede trap tijdens de vlucht van F 5.

Met de lancering van F 6-I wordt weer een stap verder gezet. Bij deze vlucht zullen ook de motoren van de tweede trap werken en het wordt een schot van 4000 km. Ver ten noorden van Nieuw Guinea zullen de restanten in zee terecht komen.

De derde trap is deze keer alleen uitgerust met de automatische besturing, „guidance and control" geheten. Het systeem gaat weer als passagier mee. Om te kunnen begrijpen hoe die automatische besturing werkt, moet men bedenken dat alleen het baanprogramma van de P.U. niet voldoende is om de raket een bepaalde baan te laten volgen. Onmisbaar daarbij is een referentie eenheid die de stand van de raket bij de aanvang van de vlucht vastlegt. Dit is het zogenaamde platform, een instrument dat altijd in dezelfde stand blijft staan, hoe de raket zich ook keert of wentelt. Het is een soort gyrokompas en het lag in de bedoeling om dit voor deze vlucht zeer nauwkeurig 5° ten oosten van noord te richten. Dat is namelijk de richting waarin de raket geschoten wordt. Het platform is daartoe uitgerust met een tweetal versnellingsmeters die zo gevoelig zijn dat ze reageren op de draaiing van de aardbol en daardoor is het mogelijk met elektronische hulpmiddelen elke gewenste stand nauwkeurig in te stellen. Vooropgesteld natuurlijk dat de onderdelen van het platform nauwkeurig gemonteerd zijn. Dit blijkt nu helaas niet het geval te zijn, zodat F 6-I voor het platform-P.U. systeem hetzelfde is als F 5. De volgende keer moet dat allemaal in orde zijn, want dan wordt het ernst. Dan vindt niet alleen de scheiding tussen de tweede en de derde trap plaats maar bovendien worden dan de motoren van de eerste en tweede trap vanuit de P.U. gestuurd en een geringe fout in het systeem kan het schot volledig doen mislukken.

Tenslotte komt dan volgend jaar F 7. Dan moet ook de motor van de derde trap werken en de sateliet zal dan in een baan om de aarde gebracht worden.

Ir. K. Bredius.

(wordt vervolgd).

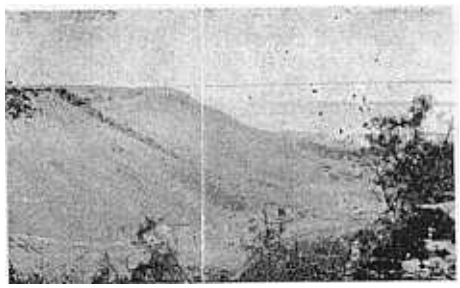

Gezicht op een zoutmeer, vlakbij de lanceerplaats.

Geboren

Erik Albertus, zoon van D. v. d. Elst; Ronaldus Adriaan Antonius, zoon van A. P. Meyer; Robert Hans, zoon van C. Musquetier en Eric zoon van D. Schulte Nordholt.

Alle ouders, broertjes en zusjes van harte gefeliciteerd!

Geslaagd voor ....

het examen avond HTS-E: J. J. Bertram. Onze gelukwensen met dit resultaat!

Bedankt

Wij danken u hartelijk voor de felicitaties, cadeaus, bloemen en belangstelling die wij van u op onze huwelijksdag mochten ontvangen.

De heer en mevrouw
J. Klop-Bakvis

Allen die mijn zilveren jubileum onvergetelijk hebben gemaakt zeg ik hierbij hartelijk dank.

B. van Zeeland

De heer J. van Westrienen troffen wij in de Kastenfabriek terwijl hij een kleurentelevisiekast onder handen had. Op 18 oktober kunt u hem „onder handen nemen", dan hoopt hij namelijk zijn koperen jubileum te vieren. Onze gelukwensen!